



**เหตุการณ์ที่พระองค์ต้องใช้ความบากบั่น  
อย่างมาก**

"ผมเลยมีโอกาสดำเนินชีวิตสนองพระเดชพระคุณตั้งแต่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีมีพระราชประสงค์ที่จะเสด็จฯ ขึ้นดอยอินทนนท์ เพราะมีหน้าที่ต้องไปสำรวจพื้นที่และตามเสด็จฯ โดยมีเจ้าหน้าที่ทำแผนการเสด็จฯ ล่วงหน้า ส่วนมากผมได้มีโอกาสตามเสด็จฯ เลยได้ช่วยผู้จัดการเตรียมการเสด็จฯ เริ่มแรกที่เดียวนั้นจะเป็นคุณเจริญ โมโนทัศน์ะ อดีตรองอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ ผู้เตรียมการเสด็จฯ ว่าจะเสด็จฯ เยี่ยมราษฎรที่ไหน เตรียมข้าวของที่จะไปพระราชทานให้กับราษฎรผมไม่ได้อยู่ในหน้าที่ของการถวายการอารักขา แต่จะทำหน้าที่ช่วยในเรื่องของการแจกของช่วยพระองค์เวลาเสด็จฯ เยี่ยมราษฎรทั่วประเทศ หลังจากเมื่อผมเป็นร้อยตำรวจโทได้มีโอกาสรับใช้สนองพระเดชพระคุณในการตามเสด็จฯ บ้างระหว่างที่พระองค์ประทับอยู่ในประเทศไทย ตอนที่ยังมีพระชนมายุไม่มากนัก ในรอบ 2 ปีประมาณ 18 เดือน พระองค์ทรงงาน ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจที่ทำเพื่อคนไทยอย่างมากมาย อีก 6 เดือนพระองค์เสด็จฯ ไปทรงพักผ่อนที่สวิส"

"ผมเป็นครูฝึกตชด. ผมอยู่ตชด. มาตั้งแต่ยังไม่ มี ตชด. มีแต่คนถามผมว่าอยู่ ตชด. มานานแค่ไหน ผมตอบว่าผมอยู่ตชด. มาตั้งแต่ยังไม่ มี ตชด. เพราะผมเข้าไปเป็นตำรวจในสมัยอัยยิบดีเผ่า ศรียานนท์ ผมเริ่มต้นจากเข้าเรียนที่โรงเรียนตำรวจสำรอง ตอนนั้นโรงเรียนตำรวจอยู่ที่ปทุมวัน บรรจุกครั้งแรกที่กองปราบหลังเกิดกบฏแมนฮัตตัน แล้วก็ถูกเรียกตัวไปฝึกอาวุธพิเศษ และกระโดดร่มที่ค่ายเอราวัณ จังหวัดลพบุรี"

"ผมสมัครใจขอย้ายไปที่ค่ายแห่งนี้ เริ่มจากเป็นยามก่อน และผู้ช่วยครูฝึก ตอนหลังมีการฝึกตำรวจภูธรเป็นตำรวจรักษาชายแดน"

**■ แนวทางที่สมเด็จพระพรำสอน ตชด. มี  
อะไรบ้างคะ**

"เวลาที่เสด็จแปรพระราชฐานไปประทับบนภูกระดึง ซึ่งเป็นสถานที่ที่มีความชื้น ตชด. อยู่กับเดินเท้าแล้วเอาผ้าไปปู ทุกเช้าเวลาที่เสด็จฯ ฐาน ตชด. ที่กางเต็นท์อยู่ พระองค์ทรงถามว่าอยู่กันอย่างไร ทหนาวไหม ขึ้นหิมะ น่าจะมีพางมาปูจึงมีเจ้าหน้าที่ไปขนพางจากข้างล่างมาให้ตชด. หลังจากนั้นเสด็จฯ ผ่านมายังที่ท่าครัวของตชด. พระองค์ตรัสถามเรื่องอาหาร ในช่วงที่เสด็จฯ เยี่ยมราษฎรนั้น ราษฎรถวายผลไม้พระองค์ก็นำมาพระราชทานให้ทหาร ตำรวจ พระองค์ทรงเห็นว่าคุณเรามีความยากลำบาก ต้องช่วยเขาให้มีความสบาย แม้แต่เวลาเสด็จฯ เยี่ยมเยียนราษฎร พระองค์รับสั่งว่าคนชราต้องคัดออกมาชะงาย 10 หญิง 10 เราเตรียมของไว้นะ เราก็จัดการให้ผู้ใหญ่บ้านคัดคนชรามา ซึ่งเขาก็คัดแต่พี่น้องของเขา พอราษฎรในหมู่บ้านมานั่งรอรับเสด็จฯ พระราชทานของให้คนชราแล้วหลังจากพระราชทานของแล้ว ทรงเยี่ยมราษฎรต่อ ทรงแจกของเล่น ทรงเห็นว่ามีคนชราอีก ทรงถามว่าเขาไม่ใช่คนชราหรือทำไมเขาจึงไม่ได้รับของแจก พระองค์ทรงขอให้คนสูงอายุก่อนส่วนใหญ่เขาก็เอาญาติพี่น้องมานั่ง ตอนหลังเราต้องแก้ใหม่ว่าเราจะไม่ให้ผู้ใหญ่บ้านเป็นคนทำ เราจะปล่อยให้ราษฎรมาเฝ้าแล้วพอบ่ายโมงเราก็ถามว่าอายุเท่าไร แก่จริงๆ แต่งเนื้อแต่งตัวเห็นแล้วว่ายากจนก็เป็นไปตามพระราชประสงค์ ให้ของถึงมือคนผู้สูงอายุและทุกซอกซี้ด นี่เป็นสิ่งที่เราเห็นว่าสมเด็จพระพรำสอนปฏิบัติมาตลอด"

"ผมขอยกเรื่องของดอยอินทนนท์ แต่ก่อนไม่มีทางเดิน เมื่อปี 2507 พระองค์ประทับอยู่ ณ พระตำหนักภูพิงค้ำ และทรงทอดพระเนตรเห็นดอยอินทนนท์ จึงทรงมีพระราชประสงค์เสด็จฯ ขึ้นดอยอินทนนท์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดชุดขึ้นไปสำรวจเส้นทาง ผมคนหนึ่งที่ไม่สำรวจเส้นทางเดินขึ้นดอยอินทนนท์ สำรองแล้วกลับมาทำรายงานถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงทรงอนุญาตให้สมเด็จพระพรำเสด็จฯ ขึ้นดอยอินทนนท์ได้ ผมอยู่ในคณะตามเสด็จฯ คณะผมเองต้องไปล่วงหน้า 1 วัน พอท่านเสด็จขึ้นดอยอินทนนท์โดยเฮลิคอปเตอร์ ลงที่บ้านผาหม่อน ในเขตอำเภอจอมทอง และเสด็จฯ ตามแนวเขาเตี้ยๆ จนกระทั่งเขาป่าดงดิบ แล้วเริ่มขึ้นยอดเขาได้ ครึ่งทาง ก็จะเป็นเวลาเย็น เสด็จประทับแรมด้วยเต็นท์กระโจมเล็กๆ อยู่กลางทาง เรียกว่า ปางไกรสิทธิ์ เป็นปางป่าไม้ของนายไกรสิทธิ์ นิรมานเหมินท์ ตอนหลังเปลี่ยนชื่อเป็นปางสมเด็จพระพรำ หลังจากประทับแรมคืนหนึ่งแล้ว รุ่งเช้าเสด็จฯ ต่อในเส้นทางภูเขาที่ชันมาก ชุดตชด. จะมีส่วนล่วงหน้า ตรงไหนชันมากก็จะชิงเชือกคล้องราวบันได จากต้นไม้มหาทานไม้เพื่อจะได้จับเส้าได้ไม่ลื่น นอกจากจะมีเชือกแล้ว ท่านราชองครักษ์ ซึ่งขณะนั้นท่านปฏิบัติหน้าที่เป็นรองสมุหราชองครักษ์ พลเรือเอกศุภวาลย์ มิตินทรวงกูร ตอนนั้นท่านเป็นเรือเอก ท่านก็ถอดเข็มขัดเครื่องแบบ เอาส่งให้พระองค์แล้วจึงพระองค์ขึ้น พระองค์ยังเคยรับสั่งว่าที่ชันขึ้นมาได้นั้น นายศุภวาลย์เป็นหัวรถจักรให้ขึ้น เมื่อขึ้นไปถึงบนเนินนี้ใกล้จะเที่ยงแต่มีข้าวห่อไป ตอนที่อยู่บนยอดนั้นยังต้องสูมไฟเพราะว่าหนาว ต้นไม้ระหว่างทางที่เดินทางขึ้นไประยะที่ชันแล้วก็จะมื่อสภาวะต้นไม้เต็มไปหมด ก็ชวนกันชมว่า ต้นไม้ใส่เสื้อ ระหว่างทางในขณะก็ตามเสด็จฯ ก็มีหลายท่าน ตอนนั้นรวมทั้ง หม่อมเจ้าวิภาวดี รังสิต ก็ได้ตามเสด็จฯ ด้วย ก็ช่วยกันแต่งกลอนด้วยคำว่"

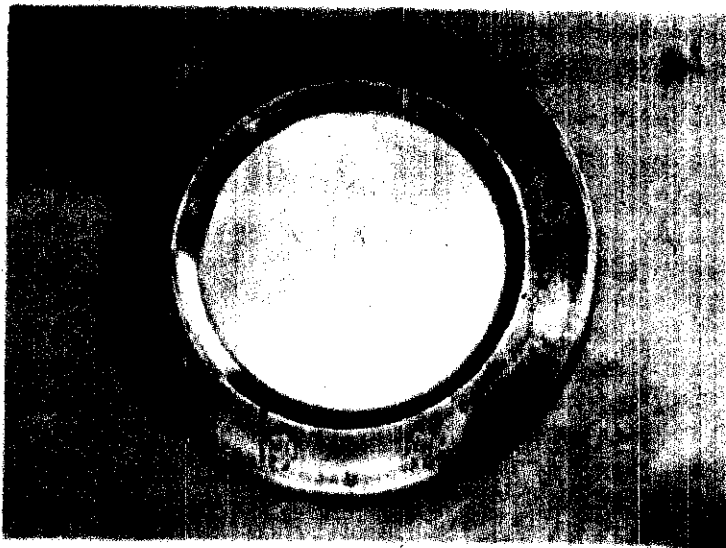
สักวอินทนนท์สูงลิ้นเหลือ  
ไม่น่าเชื่อเดินถึงอย่างผิงผาย  
หอบนิด หอบหน่อย บ่พ้อฮ้าย  
เหนื่อยแต่กาย บ่จิตเพลีย ละเหนื่อยใจ  
เสด็จฯ ถึงจึงวิหุยุส

ปรับคลื่นตรมูพิงค้ำสิ่งทีหมาย  
ถวายข้าวให้ทรงทราบพระทัยสบาย  
ท่านทั้งหลายจงตามมาอย่าช้าเลย

"พอแต่งกลอนเสร็จแล้วใช้วิหุยุ ตชด. ส่งกลับมาที่พระตำหนักภูพิงค้ำราชนิเวศน์ พอสายแล้วจึงเสด็จลงเที่ยวดูจนมาถึงข้างล่างที่บ้านผาหม่อน แล้วเสด็จฯ โดยเฮลิคอปเตอร์กลับพระตำหนักภูพิงค้ำ พอถึงพระตำหนัก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงจัดวงดนตรีโดยพระองค์เป่าเพลงมาร์ชนำผู้พิชิตดอยอินทนนท์ขึ้นในพระตำหนัก องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงถือว่าสมเด็จพระศรีฯ เป็นผู้พิชิตดอยอินทนนท์ ซึ่งขณะนั้นพระชนมายุ 70 กว่าแล้ว"

**■ เรื่องที่ประทับใจขณะที่ถวายการรับใช้  
สมเด็จพระพรำ**

"ผมว่าทุกอย่างในเรื่องพระเมตตา ความห่วงใย ยิ่งได้อยู่ใกล้ชิดพระองค์ เวลาที่เรามีอะไรพระองค์ทรงถามเสมอมาสักก่อนจะเป็นคนตีวงกระเป่าตุ๊กตาสำหรับแจกเด็กๆ ขณะที่พระองค์ทรงแจกแล้วหันมามถามเราว่า นายอวยชัยมีลูกไหม แล้วพาไปหาขึ้นหิมะ"



ที่รองแก้วทำด้วยเงินลงยา ของพระราชทานจากสมเด็จพระเจ้า

และเมื่อผมพาลูกๆ ทั้ง 3 ไปเฝ้าฯ พระองค์พระราชทานตุ๊กตาตัวใหญ่ให้ลูกสาวคนโต ลูกชายคนรองได้ สมุดวาดเขียนจากฝรั่งเศส ที่เอาดินสอแระเงา ระบายแล้ว มีภาพคนส่วนคนเล็ก ได้ตุ๊กตาตัวเล็กพระองค์ทรงมีพระเมตตาเป็นห่วงเป็นใยจนกระทั่งสุดท้าย เมื่อผมเป็น นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ขึ้นมา ภรรยาผมเสียชีวิต ขณะที่ผมไปตามเสด็จฯ ทางใต้ พอเสร็จภารกิจ พระองค์ตรัสถามผมว่า เป็นยังไงนายอายุชัย ลูกๆ อยู่กันได้ดีหรือ ผมทูลตอบพระองค์ว่า ลูกๆ โตแล้วมีงานทำกันหมดแล้วมีแต่จะต้องดูแลคุณยายของลูกๆ ที่อายุมากแล้ว พระองค์ตรัสถามผมอีกว่า อายุเท่าไรแล้ว ผมกราบทูลพระองค์ว่า 90 ปีแล้ว สมเด็จพระเจ้าตอบว่า อายุไม่น้อยกว่าชั้น

“ผมยังได้รับพระราชทานที่รองแก้ว พระราชทานแก้มผู้ตามเสด็จฯ ขึ้นตอยอินทนนท์เมื่อเมษายน 2507 เมื่อเสด็จฯ กลับมาแล้วใครก็ตามที่ตามเสด็จฯ จะมีดาวอยู่บนยอดเขา ถ้าตามเสด็จฯ ครึ่งทางดาวจะอยู่บนไหล่เขา ผมเป็นผู้ไปสำรวจและถวายรายละเอียดแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ถึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระศรีฯเสด็จฯ ได้ ผมก็ตามเสด็จฯ อีกเที่ยวหนึ่งตอยอินทนนท์ผมขึ้น 2 เที่ยว ตอนนั้นยังไม่มิดถนน ถือว่าเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิตอย่างยิ่ง ว่าเราทำได้ทำหน้าที่ถวายอย่างเต็มความสามารถของเรา ภูมิใจอย่างมาก นอกจากนี้ยังมีงานมีพระหัตถ์เป็นที่คันกระดาดข พระราชทานตอนแข่งเปตอง ได้รองชนะเลิศ และพระราชทานให้อีกครั้งตอนเป็นกรรมการเปตองที่พระองค์ท่านทรงแข่งขัน”

“นอกจากนี้ในช่วงที่พระองค์ทรงพักผ่อนอยู่ที่ พระตำหนักคอดยุง ผมมีโอกาสได้เฝ้าฯ พระองค์หลายครั้ง ผมถือว่าเป็นโอกาสดีเลยถือโอกาสกราบทูลลา พระองค์เนื่องจากจะเกษียณอายุราชการในอีก 3 เดือนข้างหน้าและสมเด็จพระเจ้าตรัสถามผมอีกว่า นายอายุชัยมีงานทำหรือยัง ตรงนี้ผมถือว่าพระองค์ทรงห่วยโย ทรงนึกถึงผมเสมอ และครั้งสุดท้ายผมมีโอกาสเข้าเฝ้าฯ พระองค์ที่โรงพยาบาลศิริราช เมื่อผมพบกับพระองค์ พระองค์ยังมีพระอุปนิสัยที่น่ารัก ผมยังจำได้เสมอ พระองค์ตรัสถามผมว่า เป็นยังไงนายอายุชัย สบายดีหรือหรือว่า นายอายุชัยมารี พระองค์ยังจำชื่อได้อยู่ตลอดเวลา”

“พระเมตตาที่ทรงห่วงใยผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการถวายงานทรงเป็นห่วงเป็นใยทุกที และระหว่างที่เสด็จฯ กลับไปทรงพักผ่อนที่สวิตเซอร์แลนด์

นั้น ท่านทรงใช้จ่ายอย่างประหยัดเพื่อเก็บมาใช้ในประเทศไทย ดชด. ได้รับพระราชทานสิ่งของมากมายที่สุดด้วยพระราชมหาร्षย์ส่วนพระองค์ ในรอบที่ว่าเป็นปี ตอนหลังทรงซื้อเสื้อสเวตเตอร์ เป็นสักหลาดหนาๆ มาใช้สำหรับขบวนเสด็จแปรพระราชฐานในทางเหนือ ท่านพระราชทานให้ยืมใส่เวลา ดชด. อยู่ยาม”

“ในการเสด็จฯ

จังหวัดพังงาผมยังจำได้ดีว่าพระองค์ท่านประทับอยู่ในเรือตำรวจนำ จอดอยู่ที่เกาะปันหยี พวกผมกับนายแพทย์ประจำพระองค์จะขึ้นมาเตรียมงาน พอ.สว. พอประมาณ 11.00 น. ก็ได้รับข่าว ขอให้คุณหม่อมมดเตียรแพทย์ประจำพระองค์กลับไปยังเรือพระที่นั่งปรากฏว่าพระองค์ท่านทรงลี้มในห้องสรงในเรือไปปลาจู้หัก แต่พระองค์ทรงมีพระราชหฤทัยที่แน่วแน่มั่นในการทรงงานอย่างแท้จริง แม้ว่าพระองค์จะทรงเจ็บปวด ก็ยังทรงเสด็จฯ ไปเยี่ยมเยียนราษฎรอีก เนื่องจากพระองค์ทรงมีรับสั่งว่า เขามาจากหลายอำเภอทั่วจังหวัดมารออยู่แล้ว ฉันไม่ไปได้อย่างไร แล้วเสด็จฯ ทรงเยี่ยมเยียนราษฎร พระองค์ท่านทรงอดทนมากถึงแม้ พระองค์ทรงเจ็บป่วย พระองค์ทรงมุ่งมั่นจริงๆ ถ้าจะทรงงานแล้ว”

### ■ เรื่องในโรกาศครบ 100 ปี ยอยากให้ประชาชนทำสิ่งใดเพื่อระลึกถึงสมเด็จพระเจ้า

“ผมอยากให้ทุกคนช่วยกันทำมาหากินด้วยความซื่อสัตย์ เพื่อสนองพระบรมราโชบาย ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในเรื่องของเศรษฐกิจพอเพียง จะมีความพร้อม ทุกคนต้องรู้จักประหยัด รู้จักกิน รู้จักใช้ ตามที่เรามีอยู่โดยไม่ฟุ้งเฟ้อ พยายามลดเรื่องขนบธรรมเนียมประเพณีที่จะต้องใช้จ่ายฟุ่มเฟือย อันนี้จะทำให้คนอยู่ได้โดยที่ไม่ต้องไปร้องเรียนอะไรต่างๆ นานา ถ้าเราไม่ประหยัดเราก็อยู่ไม่ได้ สมเด็จพระเจ้าทรงใช้จ่ายอย่างประหยัดเพื่อที่จะเอาเงินที่พระองค์ประหยัดมาช่วยผู้ที่ยากไร้ มาพระราชทานให้กับพี่น้อง แต่ละปีที่ทรงงานในรอบ 2 ปี 18 เดือนที่ทรงงานนั้น ดชด. จะได้รับพระราชทานอาหารแห้งโดยเฉพาะผู้ปฏิบัติงานในสนาม ปีหนึ่งๆ พระองค์เสียดพระราชมหาร्षย์ที่พระราชทานให้กับ ดชด. เป็นล้านล้านบาท และ ดชด. ก็ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระองค์มามากกว่า ทุกๆ หน่วยงาน เพราะพระองค์เสด็จฯ ไปทอดพระเนตรเห็นความยากลำบาก ดชด. กับ สมเด็จพระเจ้านั้น ผมคิดว่า ดชด. ยินดีที่จะทำทุกอย่าง ทำอย่างถวายชีวิตไม่เห็นแก่เห็นดีเห็นน้อย หรือความยากลำบากเพราะสมเด็จพระเจ้าทรงมีพระเมตตาต่อดชด. อย่างมาก และงานที่สมเด็จพระเจ้าทรงทำให้ ดชด. เสมอมาด้วยความจริงจัง คือ เรื่องการพระราชทานเงินครั้งแรกจำนวน 1 ล้านบาทให้เป็นกองทุนมูลนิธิสงเคราะห์ ดชด. และครอบครัวและพระราชทานทุนการศึกษาให้กับบุตรหลานของดชด. ทุกปี”